

REGERINGSKANSLIET

Rapport till Riksdagen

2009-03-06

Miljödepartementet

Dnr M2009/602/I

Rapport från miljörådet den 2 mars 2009

Sammanfattning:

- **Rådslutsatser om klimat:** Kunde antas efter långa diskussioner ang. framför allt § 32 om finansiering, med stark motstånd från ett medlemsland.
- **GMO:** Ordförandeskapets tre förslag till rådsbeslut godkändes med kvalificerad majoritet. Det innebar att kommissionens förslag att upphäva Österrikes förbud mot MON810 och T25 samt Ungerns förbud mot MON810 fälldes. Sverige lämnade en röstdeklaration.
- **IPPC:** Fyra frågor debatterades vid ministerrådsmötet avseende IPPC-direktivet (om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar). Debatten visade på ett antal kvarstående skiljaktigheter mellan medlemsländerna avseende bl.a. status för de s.k. BREF-dokumenterna samt direktivets omfattning. Denna debatt kommer att ligga till grund för fortsatta förhandlingar och förberedande av en politisk överenskommelse i miljörådet i juni 2009.
- **Valfångst:** Rådsbeslutet antogs efter smärre ändringar. Ett land röstade nej och Sverige lade ner sin röst samt lämnade en röstdeklaration.
- **Bidrag till vårtoppmötet:** Rådslutsatser antogs efter en kort diskussion.

Mötet ägde rum i Bryssel under ledning av Tjeckiens vice-premiärminister och miljöminister Martin Bursík. Den svenska delegationen leddes av miljöminister Andreas Carlgren.

1. Godkännande av den preliminära dagordningen

Dagordningen som delades den 26 februari enligt 6734/09 (och som denna rapport tar som utgångspunkt) godkändes.

2. Godkännande av A-punktslistan

Rådet antog ett beslut med mandat för kommissionen att företräda EU vid förhandlingarna om ändringar i protokollet om långlivade organiska föroreningar under FN/ECE:s konvention för långväga gränsöverskridande luftföroreningar. (Dok. 6841/09)

3. Dagordningspunkt 3: Bidrag till vårtoppmötet om fortsatt utveckling av EU:s position om ett klimatavtal post 2012

- antagande av rådets slutsatser

Rådslutsatserna om bidrag till vårtoppmötet om fortsatt utveckling av EU:s position om ett klimatavtal post 2012 antogs efter vissa justeringar. Debatten om rådslutsatserna blev långdragen och något dramatisk.

Ordförandeskapet inledde med att peka på vikten av att EU visar på ett fortsatt ledarskap i klimatfrågan med avseende på de internationella klimatförhandlingarna, på de förväntningar som EU har på sig från omvärlden och på de slutsatser som Europeiska rådet enades om i juni 2008, där Kommissionen gavs i uppdrag att ta fram en strategi på hur de ökade finansierings- och investeringsbehoven ska hanteras av EU. Man tackade Kommissionen för det meddelande som presenterats i januari 2009, som EU nu tar ställning till i form av dessa rådslutsatser. Betydelsen av att enas om rådslutsatser vid detta möte framhölls också tydligt.

Flera medlemsstater var nöjda med ordförandeskapets utkast till rådslutsatserna, däribland Sverige. Många medlemsstater lyfte också fram vikten av att inte backa från tidigare framsteg som EU gjort t.ex. i tidigare rådslutsatser och att enas i finansieringsfrågan. Samtidigt pekade flera andra medlemsstater på paragrafer som man inte kunde acceptera och som behövde revideras, det gällde särskilt kriterier för jämförbarhet mellan industriländer, vilka förväntningar EU har på utsläppsminskningar från industriländer och utvecklingsländer, samt frågan om nya finansieringskällor.

I frågan om kriterier för jämförbarhet mellan industriländer ville vissa medlemsstater förtydliga kriterierna, medan andra ville att EU skulle använda sig av alternativa kriterier eller mjukare formuleringar. Vad gäller frågan EU:s förväntningar på utsläppsminskningar från industriländer och utvecklingsländer så handlade diskussionen främst om vilka förväntningar EU kan ställa på avancerade utvecklingsländer. Frågan om nya finansieringskällor diskuterades livligt då vissa medlemsstater ansåg att det är för tidigt för EU att uttrycka sig i frågan och ville ha ytterligare analys medan andra lyfte vikten av att EU vidareutvecklar sin position från miljørådets slutsatser från oktober.

Efter en lång initial diskussion så fortsatte ministrarna att diskutera frågan över lunch. Efter lunch presenterade ordförandeskapet ett kompromissförslag som diskuterades med större enighet. I slutändan stod ett medlemsland isolerat i sin position gällande hur frågan om nya finansieringskällor skulle hanteras. Efter ytterligare en paus med informella konsultationer så la ordförandeskapet fram ett sista kompromissförslag som kunde antas av alla medlemsstater.

4. Dagordningspunkt 4: Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) [Omarbetning]

- riktlinjedebatt

Fyra frågor debatterades vid ministerrådsmötet avseende IPPC-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar). Den första frågan rörde BREF-dokumentens roll vid tillståndsgivningen. Samtliga medlemsstater som yttrade sig gav sitt stöd till att stärka användandet av bästa möjliga teknik (BAT). Det rådde dock delade meningar om vilken legal status de s.k. BREF-dokumenterna (sektorsspecifika referensdokument för bästa tillgängliga teknik) ska ha. Tre stora medlemsländer gav sitt stöd för Kommissionens förslag och några andra framförde att BREF inte kan vara den enda källan som ska användas när villkor sätts. Även andra dokument bör få användas, t.ex. dokument om BAT som framtagits utanför EU. En delegation framförde att utsläppsvärdena i BREF inte bör vara bindande. När det gäller möjligheterna till att göra undantag från utsläppsvärdena i BREF framkom varierade synpunkterna avseende hur långtgående undantagsmöjligheterna bör vara. Flera länder anser att det måste vara möjligt att göra undantag på grund av främst anläggningens tekniska utformning, ekonomiska faktorer och lokala miljöförhållanden. Sverige, med stöd av ett par andra medlemsländer, framförde att kvalitén på BREF måste förbättras och att fokus således måste vara på utformningen av BREF.

Den andra frågan som debatterades var om medlemsstaterna stödjer möjligheten att utveckla minimikrav på EU-nivå för andra sektorer. Sverige framförde att nya minimikrav kan godtas för vissa sektorer, vilket fick stöd från ett annat medlemsland. Ett antal medlemsländer, tillsammans med kommissionen, motsatte sig att utveckla nya minimikrav. Därutöver framförde bl.a. vissa medlemsländer att om minimikrav ska tas fram bör dessa tas i ett lagstiftningsförfarande med medbeslutande för rådet och parlamentet.

Den tredje frågan som debatterades rörde om medlemsstaterna stödjer strängare krav för stora förbränningsanläggningar från och med 2016 men att det till skillnad från kommissionens förslag introduceras möjligheter till

ett mera flexibelt utförande. Ett antal delegationer framförde att de anser att de strängare kraven för stora förbränningsanläggningar när det gäller befintliga anläggningar måste senareläggas och föreslog 2020. Några medlemsländer ville ha längre tid för genomförande av de strängare kraven men angav ingen exakt tidpunkt och en delegation föreslog datumet 2023 och påpekade att om 2016 valdes som datum skulle 25 procent av de stora förbränningsanläggningarna tvingas stänga. Enligt denna delegation måste det tillförsäkras att de anläggningar som stängs ersätts med anläggningar som inte släpper ut stora mängder koldioxid. Flera medlemsländer, däribland Sverige, stödde kommissionens förslag att kravskärpningarna ska gälla från 2016.

Den fjärde frågan som debatterades var om medlemsstaterna stödjer direktivets utökade tillämpningsområde. En majoritet av medlemsstaterna betonade att de inte stödjer kommissionens förslag att utöka omfattningen av direktivet till att även gälla mindre förbränningsanläggningar (mellan 20 och 50 MW), och hänvisade till att dessa anläggningar redan täcks av annan miljölagstiftning. Sverige, tillsammans med en annan delegation gav dock sitt stöd till att förbränningsanläggningar bör inkluderas från 20 MW. Flera medlemsstater hade även synpunkter på andra delar av det föreslagna utökade tillämpningsområdet. Tre delegationer motsatte sig utvidgningen av direktivet när det gäller avfall och en fjärde motsatte sig utvidgningen av tillämpningsområdet när det gäller hönsuppfödning. Ett medlemsland motsatte sig helt att tillämpningsområdet för direktivet vidgas och två andra föreslog att tillämpningsområdet skulle vidgas till att omfatta även uppfödning av kor och andra större djur.

Denna debatt kommer nu ligga till grund för fortsatta förhandlingar och förberedande av en politisk överenskommelse i miljørådet i juni 2009.

5. Dagordningspunkter 5, 6 och 7: GMO

Förslag till rådets beslut om det tillfälliga förbudet mot användning och försäljning i Ungern av genetiskt modifierad majs (Zea mays L. linje MON 810) som uttrycker genen Bt cry1Ab, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG (R) (*)

Förslag till rådets beslut om det tillfälliga förbudet mot användning och försäljning i Österrike av genetiskt modifierad majs (Zea mays L. linje T25) i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG (R) (*)

Förslag till rådets beslut om det tillfälliga förbudet mot användning och försäljning i Österrike av genetiskt modifierad majs (Zea

**mays L. linje MON810) i enlighet med
Europaparlamentets och rådets direktiv
2001/18/EG (R)**

– antagande av rådsbeslut

Kommissionens tre förslag om upphävande av Österrikes och Ungerns nationella förbud mot GMO-majs röstades ner med kvalificerat majoritet. Sverige röstade för de två förslag som rörde majsens MON810 och emot förslaget om majs T25 och avgav en röstdeklaration. Beslutet väntas inte få någon direkt betydelse i Sverige, men kan underlätta genomförandet av ett kommande förbud mot ogräsmedlet glyfosinatammonium.

Enbart fyra länder röstade för alla kommissionens tre förslag. Övriga medlemsstater röstade emot. Inga medlemsländer la ner sin röst.

Ordförandeskapet inledde med att uppmana medlemsländerna till att enbart att yttra sig ifall de inte tidigare hade haft någon position eller hade ändrat sig. Det blev därmed ingen lång debatt. Ett medlemsland gav Österrike och Ungern sitt stöd med hänvisning till att förfarandet inte hade varit tillräckligt grundligt och en annan delegation ansåg att beslutet bör uppskjutas till att omprövningen av de två aktuella GMO:n har genomförts.

Ett medlemsland som röstade för kommissionens alla tre förslag men hänvisade till ett skriftligt utlåtande om att även om de vetenskapliga bedömningar har genomförts enligt reglerna räcker inte detta för att lugna oroad medborgare; fri rörlighet är inte det enda målet inom gemenskapen och kommissionen bör snarast utarbeta ett förslag till hur medlemsländerna kan utforma egna regler för odling. Det kunde också noteras att ett medlemsland som röstade emot alla tre förslag hade ändrat position sedan senaste coreperbehandlingen.

6. Dagordningspunkt 6: se dagordningspunkt 5

7. Dagordningspunkt 7: se dagordningspunkt 5

8. Dagordningspunkt 8: Bidrag till Europeiska rådets vårmöte (19 - 20 mars)

- antagande av rådets slutsatser

Miljörådet antog slutsatser vilka utgör miljörådets inspel inför Europeiska rådets vårmöte 2009. Slutsatserna berör bland annat EU:s ekonomiska återhämtningsplan där miljörådet bl.a. uppmanar Europeiska kommissionen att samla in exempel på "gröna åtgärder" i nationella återhämtningsplaner. Slutsatserna behandlar vidare främjande av

miljöteknik, åtgärder för hållbar produktion och konsumtion, bättre hushållning av naturresurser, uppmärksammar förlusten av biologisk mångfald och behov av att utveckla nya mål inom området efter 2010 såväl för EU som globalt. I samband med arbetet med regelförenkling inom EU understryks vikten av att det sker utan att ge avkall på skydd av hälsa och miljö.

9. **Dagordningspunkt 9: Förslag till rådets beslut om fastställande av den ståndpunkt som ska intas på Europeiska gemenskapens vägnar när det gäller förslag till ändringar av den internationella konventionen för reglering av valfångsten (IWC) och dess tillägg**
- antagande av rådets beslut

Miljörådet fattade beslut om en övergripande EU-position inför IWC:s kommande tre partsmöten. EU håller fast vid moratoriet för kommersiell valfångst men är berett att under vissa villkor medge undantag för lokalt behov ifall sådant stöds av IWC vetenskapliga kommitté. Sverige invände mot att beslutet gäller för mer än ett partsmöte, vilket är praxis. Sverige framhöll att i internationella miljökonventioner där det råder delad kompetens mellan gemenskapen och dess medlemsstater bör ett nytt beslut fattas inför varje möte. Sverige lade därför ned sin röst och lämnade en röstförklaring. En delegation röstade mot beslutet då de ansåg att det innebär inskränkningar i ursprungsbefolkningarnas rätt till viss valjakt, vilket även Sverige påpekade. Kommissionen lämnade ett uttalande då de ansåg att den rättsliga grunden för beslutet även skulle omfatta artikel 37 om EU:s fiskepolitik.

10. Övriga frågor

- a) **Den minskade efterfrågan på återvunna material**
- Information från ordförandeskapet

Ordförandeskapet öppnade för en kort diskussion om detta ämne. Frågan har tagits upp av den irländska delegationen vid miljörådsmötet 4 december och många medlemsländer gav sitt stöd till Irland då. Ordförandeskapet presenterade ett kort dokument som grund för den fortsatta diskussionen och informerade om att det hade kallat till ett antal expertmöten i denna fråga. En referens till denna fråga skulle göras i rådslutsatserna till vårtoppmötet (d.o.p. 8). Ordförandeskapet bad också kommissionen att göra en analys av markanden för återvunna material.

Kommissionen tog till orda och stödde ordförandeskapet, vilket också ett tiotal medlemsländer gjorde. Många påpekade att återvinningsindustrin har drabbats hårt av krisen och att det är viktigt att snabbt vidta åtgärder på europeisk nivå. Sverige uttalade sig inte på denna punkt.

- b) Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter (omarbetning) (R)**

– Föredragning av kommissionen

Kommissionen gjorde en presentation av läget och direktivförslaget.

- c) Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE) (omarbetning) (R)**

– Föredragning av kommissionen

Se punkt 10 b)

- d) Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: En halvtidsutvärdering av genomförandet av gemenskapens handlingsplan för biologisk mångfald**

– Föredragning av kommissionen

Kommissionen gjorde en presentation av meddelandet från 2006. Ordförandeskapet meddelade att man kommer att titta på meddelandet och ha en diskussion på miljørådet i juni om detta.

- e) Den 25:e sessionen i styrelsen för FN:s miljöprogram (Unep) (Nairobi den 16–20 februari 2009)**

– Information från ordförandeskapet

Ordförandeskapet återberättade UNEP:s styrelsemöte och välkomnade de stora framgångarna med kvicksilverfrågan.

f) Möte för G8-gruppens miljöministrar (Syrakusa den 22–24 april 2009)

– Begäran från den italienska delegationen

Den italienska delegationen presenterade mötet som kommer att äga rum i Syrakusa den 22-24 april. Klimat och biologisk mångfald kommer att vara huvudtema för mötet. Italien hoppas att mötet kommer att resultera i bl.a. ett politisk uttalande, i form av Syrakusaprotokollet, om biologisk mångfald bortom 2010.

g) Vikten av kontinuerliga åtgärder rörande metan

– Begäran från den franska delegationen

Den franska delegationen önskar samordnade åtgärder för växthusgasen metan som är mycket viktigt för klimatarbetet. Det är enligt Frankrike mycket viktigt att EU stödjer utvecklingsländerna med arbetet att minska även metanutsläppen.